

N:o 125.

Af herr D. Persson i Tällberg, om tillägg till § 1 i gällande lagfartsförordning.

Genom kongl. förordningen af den 16 juni 1875, angående lagfart och fång till fast egendom, infördes den dittills för vår lagstiftning främmande grundsatsen, att *en hvar*, som med eganderätt åtkommit fast egendom är skyldig att å fånget söka lagfart.

Men erfarenheten har visat, att detta stadgande, som är tillkommet i afsigt att bringa reda och ordning i eganderättsförhållandena, i vissa afseenden dock kan förorsaka onödiga kostnader utan att en ökad rättsäkerhet derigenom vinnes.

I 1 § af nämnda förordning stadgas bland annat att: »Hvar, som genom köp, byte, gåfva, testamente, arf, giftorätt, skattelösen af kronojord eller annorledes med eganderätt åtkommer fast egendom, söka lagfart å fånget vid den rätt, hvarunder egendomen lyder.»

Af detta stadgande framgår att man utan undantag måste söka lagfart äfven å sådan fastighet, som bekommits på grund af giftorätt.

Nu händer likväl ofta, att den ena maken har fastighet köpt, lagfaren och i lagfartsboken inskrifven på sitt namn, men när den andra maken dör, så erhåller den förra maken på grund af giftorätt hälften af samma fastighet, hvarå han förut har lagfart, men måste nu ytterligare bekosta lagfart å densamma, utan att någon fastighetstransaktion förekommit.

Detta är enligt mitt förmenande en onödig kostnad, hvilken kännes så mycket tyngre och olidligare i de delar af landet, der egostyckningen är allmänt gängse och der mången gång den fastighet, som erhålles på grund af giftorätt uppgår till blott några få kronors värde.

Äfven en annan olägenhet torde medföra nu påpekade sätt att lagfara och i lagfartsboken tvänne gånger å samma person införa förvärfvad fastighet.

Man kan, utan att göra sig skyldig till öfverdrift, påstå, att våra nuvarande lagar rörande fång till fast egendom icke förmå fullt betrygga eganderätten eller göra egaren säker och fredad för klander på hvad sätt egendomen än är bekommen.

Deremot förekommer i en del andra länder att fastighets- eller lagfartsboken har ovilkorligt och oinskränkt vitsord; och att i en ej aflägsen framtid äfven våra lagfartsböcker komma att tillmätas sådant vitsord är temligen säkert. Och den tanken var ej främmande för de af Kongl. Maj:t tillsatta komiterade, som år 1867 afgåfvo utlåtande rörande stadganden för tryggande af egande-, pant- och nyttjanderätt till fast egendom, oaktadt berörda komiterade då på anförda skäl icke föreslogo något särskildt stadgande derutinnan.

Komiterade uttalade dock den, enligt min tanke, rigtiga meningen, att vissa år borde förflyta efter det fångt infördes i lagfartsboken, och att således preskriptionstiden, för att få ett fastighetsförvärf fritt från klander, måste räknas ifrån den dag fångt sist infördes i lagfartsboken.

Men skall man, såsom nu är förhållandet, i vissa fall nödgas lagfara samma fång två gånger, så har man förutom lagfartskostnaden äfven det obehaget, att man icke får räkna sig till godo preskriptionstiden från den dag man först lagfor sitt fång.

Då jag tror att en förändring i nu anmärkta förhållanden är med både billighet och rättvisa förenlig, vågar jag vördsamt föreslå, att Riksdagen för sin del beslutar följande tillägg till 1 § i kongl. förordningen af den 16 juni 1875, angående lagfart å fång till fast egendom:

Make, som vid bodelning på grund af giftorätt bekommit fast egendom, är ej pliktig att densamma lagfara, derest hans eller hennes fång till

egendomen förut är lagfaret och fänget blifvit i fastighetsbok inskrifvet.

Anhållande jag, att lagutskottet måtte vidtaga de redaktionsförändringar häri, som detsamma anser nödiga.

Stockholm den 28 januari 1893.

D. Persson

i Tällberg.

N:o 126.

Af herr S. Arnoldsson, med förslag till lag angående invalling.

Den utveckling och det framåtskridande, jordbruket inom landet gjort under senare åren, torde erkännas såsom en glädjande verklighet. Att sådan utveckling till betydlig grad på flera ställen skett genom torrläggning och odling af förut sank och vattensjuk mark, torde äfven medgifvas. Hvad som bidragit till jordbrukets förbättring i sistberörda hänseende torde delvis få tillskrifvas verkan af gällande lag om dikning och annan afledning af vatten af den 20 juni 1879.

Med erkännande således af det goda, nämnda lag medfört, måste å andra sidan beklagas den brist, hvarmed samma lag är behäftad derutinnan, att den saknar stadgande om jords torrläggning medelst s. k. invalling, hvarmed förstås *antingen* instängning af rinnande vattendrag emellan sidovallar, i syfte att förekomma vattnets utbredning å angränsande lågland, eller afstängning från angränsande vattendrag eller stillastående vatten af tillförene dränkta eller tidtals öfversvämmade marker.

Orsaken till dessa bristande bestämmelser i den åberopade